

Räcker inte. Fältassistenten Martin Eidensten har jobbat på festivalen We are Sthlm sedan 2014, och sett hur frågorna kring sexuella ofredanden blossade upp 2015. "Men det räcker inte att arbeta mot sexuella övergrepp fem, sex dagar under en festival. Vi behöver ha det här med oss alla dagar, året om," säger han.

"Sexuella övergrepp går

RELATIONER

Snart är det tid för stadsfester och musikfestivaler, något som ger många tonårsföräldrar ont i magen efter vägen av sexuella övergrepp. Fältassistenten Martin Eidensten vill att fler vuxna ska hjälpa till att förebygga övergreppen. "Vi måste arbeta med det här på alla platser, året om."

En av fem gymnasieungdomar har utsetts för sexuella övergrepp. 37-åriga Martin Eidensten är fältassistent i Farsta och var en av dem som arbetade på We are Sthlm 2015. En ungdomsfestival som kom att bli förstasidesstoff på grund av de sexuella övergrepp som skedde i publikhåven.

I efterspelet handlade diskussionen mycket om att göra festivalerna säkrare. Men Martin vill poängtera att frågan är större än så.

– Det räcker inte att arbeta mot sexuella övergrepp fem, sex dagar under en festival. Me too-upproppet har dessutom visat att sexuella övergrepp finns precis överallt runt omkring oss.

Vissa har hävdat att det främst var flyktningungdomar som begick övergreppen på We are Sthlm – något Martin Eidensten som var på plats säger är helt fel. Snarare är det ett uttryck för hur lätt det är att låtsas att problemet inte angår oss alla.

Martin har precis skrivit boken "Blunda inte! Att förebygga sexuella trakasserier". Ett viktigt budskap för att förebygga sexuella övergrepp är att vuxna som kommer i kontakt med barn och unga måste rannsaka sina egna värderingar och våga prata mer öppet om sexualitet och gränser.

Martins barn är tre och fem år. Redan

i skolejken är det viktigt att respektera ett nej.

– När vi kittlas till exempel, då brukar vi vara tydliga med att var och en bestämmer över sin egen kropp. När någon säger stopp slutar vi på en gång.

En bra grund är också att ha en öppen dialog från början. Då blir det lättare för barnen att berätta om något tråkigt händer. När barnen blir större flyttar mycket av det som händer i ungas liv ut på nätet. Där kan rykten och bilder spridas, ofta helt utan insyn från vuxna. Men Martin tror inte på förbud.

– Barn som inte får vara på sociala medier kommer ändå att vara där. Risken om de får förbud är att de inte vågar berätta om något händer. Då måste de ju förklara både att de har brutit mot föräldrarnas regel och om det som hänt.

Martin tror i stället på att vara nyfiken och delaktig i barnens liv på nätet.

– Mitt förslag är att man som vuxen kan fråga varje dag vad som är det bästa och det sämsta som har hänt på nätet. Det är ett sätt att öppna upp för att samtala om allt.

Martin vill också poängtera skillna-

”Mitt förslag är att man som vuxen kan fråga varje dag vad som är det bästa och det sämsta som har hänt på nätet. Det är ett sätt att öppna upp för att samtala om allt.

Martin Eidensten,
fältassistent
och sociökon

den mellan bra och dåliga hemligheter.

– Det är okej att ha bra hemligheter. Man vill till exempel inte berätta vad man har köpt i födelsedagspresent till någon. Men hemligheter som man mår dåligt av måste barn prata med någon vuxen om.

Det här är samma principer som Martin menar gäller i fråga om sex. Fokus behöver inte vara på att prata om allt hemskt som kan hända eller allt som kan gå fel. Det är dessutom omöjligt att måla upp alla tänkbara scenarion.

– Jag brukar fokusera på att förklara att det ska kännas 100 procent rätt för alla inblandade och om det inte gör det är det något som är fel. Det är det viktigaste för ungdomar att veta.

Martin berättar att den grupp som är allra mest utsatt för sexuella övergrepp är de som inte identifierar sig som vare sig tjej eller kille. Föräldrar är ofta helt säkra på att deras barn är antingen tjej eller kille, och lämnar inte utrymme för något annat. Risken är att de barn som inte känner sig hemma i normen börjar göra mycket i hemlighet.

– Om det händer ett övergrepp med

FOTO: CLAUDIO BRESCIANI/TT

Brävallafestivalen. Sommaren 2017 hade Brävallafestivalen närmare 7 000 färre besökare än året före. Efter 17 polisanmälningar kring sexuella ofredanden och en misstänkt våldtäkt beslutade arrangören att det inte blir någon festival i år.

FOTO: PONTUS LUNDAHL/TT

Fler vakter. 2015 anmäldes flera fall av övergrepp på festivalen We are Sthlm. Året efter var fler poliser och annan säkerhetspersonal på plats och övervakningskameror hade satts upp.

FOTO: ANDERS WIKLUND/TT

Övergrepp på festivalerna

● Sommaren 2016 kom rubrikerna slag i slag kring våldtäkter och övergrepp på musikfestivalerna. Enligt TT:s sammanställning handlade det om 97 anmälningar om sexuella ofredanden på nio festivaler. Bland annat 40 anmälningar från Putte i Parken i Karlstad, 18 från Brävallafestivalen utanför Norrköping, 14 från Trästockfestivalen i Skellefteå och 10 från Peace and Love i Borlänge.

● På We are Sthlm anmäldes totalt 50

fall av sexuellt ofredande. Festivalen var även hårt drabbad 2015.

● Händelserna ledde till ökad bevakning och ökad närvaro, men problemen försvann inte. Under Malmöfestivalens öppningshelg 2017 anmäldes 17 fall av sexuella ofredanden. Under Brävallafestivalens sista dag, efter 17 polisanmälningar kring sexuella ofredanden och en misstänkt våldtäkt, kom beskedet att det inte blir någon festival 2018.

att förebygga”

någon som man träffat i smyg kommer man ju ut med sin hemlighet samtidigt som man berättar om övergreppet. Det kan bli övermäktigt och bidra till att många håller allt för sig själva.

En annan grupp som också är mer utsatt är unga med funktionsvariationer. Visserligen kan ha svårt att freda sig.

– Det är också ett problem att många vuxna utgår från att personer med funktionsvariationer inte är sexuella, säger Martin.

För att förebygga alla former av sexuella övergrepp är det alltså viktigt att

spränga tabun och framför allt prata mycket mer om sex.

– Om det känns pinsamt att prata om sex med ungdomar är det bra att komma ihåg att det är ett ämne som alla andra. Det har inget att göra med ens egna erfarenheter eller preferenser. Med en sådan, mer objektiv inställning, känns det ofta lättare.

Martin Eidensten är utbildad socionom och träffar till vardags ungdomar i sitt jobb, även kvällstid och extra mycket kring skolvärdigheter och valborg.

– Fältassistenter är som kuratorer

som finns på alla platser där ungdomar finns. På sommaren kan det innebära att vi är på en strand, och är det en fest i en skog kan vi komma dit och se så att alla mår bra.

Trots all uppmärksamhet kring festivalerna och insikten om att det behövs mer närvaro där, är det egentligen på andra ställen det förebyggande arbetet sker.

– Me too-upproppet har visat att fokus behöver komma bort från festivalerna eftersom det förekommer sexuella övergrepp överallt. (TT)

Helena E. Källgren

Martin Eidensten

Titel: Fältassistent i Farsta med fokus på barn mellan 11 och 18 år. Volontär i föreningen Storasyster som vänder sig till utsatta för sexuella övergrepp.

Bor: I Skarpnäck, Stockholm.

Familj: Sambo och två barn, 3 och 5 år.

Aktuell: Med boken "Blunda inte! Att förebygga sexuella övergrepp", Gotha fortbildning.

Mer info: www.blundainte.nu

Sexuella övergrepp

● Alla sexuella handlingar som utförs mot någons vilja är sexuella övergrepp.

● De som oftast blir utsatta för övergrepp är tjejer och icke-binära, alltså personer som varken känner sig som män eller kvinnor.

● Förövaren är nästan alltid killar eller män – även i de fall där killar utsätts är oftast förövaren en annan kille eller man.

● Förövaren är i två fall av tre en bekant.

● Hälften av övergreppen sker i hemmet.

● I och med den nya samtyckeslagen kan förövare fällas även om de inte själva var medvetna om att de utförde ett övergrepp.

Källa: "Blunda inte! Att förebygga sexuella övergrepp", Gotha fortbildning